

Ms. or. 362

	Inhaltliche Beschreibung
Signatur :	
↳ neu :	Ms. or. 362
Erwerbung :	Kaufdatum :1996 Kaufort :Amman Käufer :UBL Verkäufer :Privatbesitz Bemerkung :keine
Sprache :	persisch
Autor :	
↳ kurz :	al-Ğurğānī
	الجرجاني
↳ komplett :	[Zain ad-Dīn Abū l-Faḍā'il Ismā'il b. al-Ḥusain al-Ḥusainī al-Ğurğānī al-Ḥwārizmšāhī]
	[زين الدين أبو الفضائل إسماعيل بن الحسين الحسيني الجرجاني خوارزمشاهي]
↳ Todesdatum :	531/1136-1137
↳ Todesort :	Marw
↳ Wirkungsort :	Ḥwārizm, Marw
↳ Referenz :	EI2 II/603; GAL I/487 S I/889-890; Ḥağğī Ḥalīfa I/368-369, Nr. 987; Kaḥḥāla II/264; Ziriklī I/312
Titel :	
↳ wie in Hs. :	Bl. 1v: Kitāb al-Ağrāḍ aṭ-ṭibbīya wa-l-mabāḥiṭ al-'alā'īya
	ق 1ب: كتاب الأغراض الطبية والمباحث العلائية
↳ wie in Referenz :	Kitāb al-Ağrāḍ aṭ-ṭibbīya wa-l-mabāḥiṭ al-'alā'īya
	كتاب الأغراض الطبية والمباحث العلائية
↳ Varianten :	al-Ağwiba aṭ-ṭibbīya wa-l-mabāḥiṭ al-'alā'īya
Vollständigkeit :	Fragment
Thematik :	Medizin
Inhalt :	Auszug Ğurğānīs aus seiner dem Ḥwārizmšāh Quṭb ad-Dīn Muḥammad (gest. 521/1127; EI2 IV/1067) gewidmeten zwölfbändigen medizinischen Enzyklopädie in persischer Sprache Daḥīra-i Ḥwārizmšāhī. Auf Wunsch des

Mağd ad-Dīn Abū Muḥammad Ṣāhib b. Muḥammad al-Buḥārī, Wesir unter dem Ḥwārizmšāh 'Alā' ad-Dīn Atsiz (gest. 551/1156; EI2 IV/1067), fertigte al-Ġurġānī den Auszug an.

Die Hs. enthält das vierte kitāb, kuftār 1-16, Anfang vom ersten bāb, das sich mit der Behandlung der Krankheiten der einzelnen Körperteile und Organe befasst.

Unsere Hs. weicht im Wortlaut und in der Anordnung von dem Teheraner Druck aus dem Jahr 1966 ab (s. Editionen). So entspricht das vierte kitāb unsere Hs. dem dritten kitāb des Drucks

Kapiteleinteilung :

Bl. 1v-32r:

کفتار نخستین اندر بیماریها سر

Bl. 1v-5v:

جزو نخستین اندر استدلال کلی از افعال واحوال ومزاج ودماغ

Bl. 1v-2v:

باب نخستین اندر جستن نشانها سلامت وافت از کارها دماغي

Bl. 2v-3r:

باب دوم اندر نشانها که از اندامها مشارک دماغ جویند

Bl. 3r-4r:

باب سوم اندر نشانها که از مزاج دماغ جویند

Bl. 4r-5v:

باب چهارم اندر اصول وقوانین علاج بیماریها سر

Bl. 5v-10v:

جزو دوم اندر بیماریهاییکه اراماس دماغ واماس غشاء ان افتد واسباب وعلامات و علاج ان

Bl. 5v-8r:

باب نخستین [اندر علة] فرانیتس

Bl. 8r:

باب دوم اندر فلغموني

Bl. 8r-8v:

باب سوم اندر صباری

Bl. 8v:

باب چهارم اندر جمره وقباء دماغ

Bl. 8v-9v:

باب پنجم اندر لیثر غش

Bl. 9v-10r:

باب ششم اندر سبات سهری وسهری سباتي

Bl. 10r-10v:

باب هفتم اندر شخوص وجمود

Bl. 10v-17r:

جزو سوم اندر بیماریها که سبب ان اندر کوهر دماغ باشد لکن اماس نباشد

Bl. 10v-13r:

باب نخستین اندر مالیخولیا

Bl. 13r-13v:

باب دوم اندر انواع دیوانکیها

Bl. 13v-15r:

باب سوم اندر غفلت ونسیان واحمقی وصورت بستن چیزها باطل وسخن بیهشانه گفتن

Bl. 15r-16r:

باب چهارم اندر سبات

Bl. 16r-17r:

باب پنجم اندر بی خوابی با فراط

Bl. 17r-20v:

جزو چهارم اندر بیماریها که سبب بلغم غلیظ باشد واندر مجاری وتجاویف دماغ

Bl. 17r-18r:

باب نخستین اندر دوار وسدر

Bl. 18r:

باب دوم اندر کابوس

Bl. 18r-19v:

باب سوم اندر [علت] صرع

Bl. 19v-20v:

باب چهارم اندر [علت] سکتہ

Bl. 20v-28r:

جزؤ بنجم اندر بیماریها که سبب ان رطوبت فزونی باشد اندر عصبها که الت حسن وحرکت است

Bl. 20v-21v:

باب اول اندر [علت] خدر

Bl. 21v-22r:

باب سوم اندر [علت] رعشه

Bl. 22r-24r:

باب سوم اندر [علت] فالج

Bl. 24r-25r:

باب چهارم اندر [علت] لقوه

Bl. 25r-26v:

باب بنجم اندر [علت] تشنج

Bl. 26v-27r:

باب ششم اندر [علت] کزاز

Bl. 27r-27v:

باب هفتم اندر [علت] اختلاج

Bl. 27v-28r:

باب هشتم اندر علتی که انرا بتازی اللوی والفنجیدخ کویند

Bl. 28r-32r:

جزؤ ششم اندر انواع صداع وعلاج آن

Bl. 28r-28v:

باب نخستین اندر صداع کرم

Bl. 28v-29v:

باب دوم اندر انواع صداع سرد

Bl. 29v-30r:

باب سوم اندر صداعی که از باد غلیظ تولد کند

Bl. 30r:

باب چهارم اندر صداعی که از ضعف معده وقوت حس دماغ خیزد

Bl. 30r-30v:

باب بنجم اندر صداع که از بس جماع خیزد

Bl. 30v-31r:

باب ششم اندر صداع که از جراحت وزخم تولد کند

Bl. 31r-31v:

باب هفتم اندر علاج صداع خماری

Bl. 31v-32r:

باب هشتم اندر [علت] شقیقة

Bl. 32r-44v:

کفتار دوم اندر بیماریها چشم وعلاج ان

Bl. 32r-33v:

باب نخستین اندر قوانین علاج چشم

Bl. 33v-35v:

باب دوم اندر بیماریها بلك چشم خاصه

Bl. 35v-38r:

باب سوم اندر بیماریها که در بلك چشم ودیگر اندامها نیز افتد

Bl. 38r-39r:

باب چهارم اندر بیماریها که اندر گوشه چشم افتد

Bl. 39r-40v:

باب بنجم اندر بیماریها که اندر طبقه وملتحمه افتد

Bl. 40v-41v:

باب ششم اندر بیماریهاییکه بر طبقه قرنيه افتد

Bl. 41v-42v:

باب هفتم اندر بیماریها که اندر طبقه عنبيه افتد

Bl. 42v-44v:

باب هشتم اندر بیماریها چشم که خلل اندر بینائی افتد و اندر اجزاء چشم خللی ظاهر نباشد

Bl. 44v-49v:

کفتار سوم اندر احوال گوش وشنوائی و علاج بیماریها که اندر ان افتد

Bl. 44v-45r:

باب نخستین اندر فضیلت الت شنوائی

Bl. 45r-46r:

باب دوم اندر کرانی گوش وباطل شدن شنوائی

Bl. 46r-47r:

باب سوم در اماس که اندر بن گوش و اندرون گوش تولد کند

Bl. 47r-47v:

باب چهارم اندر درد گوش و علاج ان

Bl. 47v-48v:

باب بنجم اندر علاج ریش [بسین] گوش

Bl. 48v-49r:

باب ششم اندر اوزاهاء دروغین که اندر گوش یافته شود

Bl. 49r-49v:

باب هفتم اندر کوفته شدن گوش از زخمی؟

Bl. 49v-55v:

کفتار چهارم اندر احوال بینی

Bl. 49v-51r:

باب نخستین اندر افتها که اندر حس بویائی افتد

Bl. 51r-52r:

باب دوم اندر خون آمدن از بینی

Bl. 52r-52v:

باب سوم اندر خارش بینی

Bl. 52v-53r:

باب چهارم اندر بسیاری آمدن عطسه

Bl. 53r-55v:

باب بنجم اندر زکام و نزله

Bl. 55v-64v:

کفتار بنجم اندر احوال دهان و زبان و لب و دندان و بیماریها ان

Bl. 55v-59r:

جزء نخستین اندر بیماریها لب و دندان و گوشت بن دندان

Bl. 55v:

باب نخستین اندر کفتگی لب

Bl. 55v-56r:

باب دوم اندر باسور لب و گوشت فزونی

Bl. 56r-56v:

باب سوم اندر خوره که بر لب و گوشت بن دندان افتد

Bl. 56v:

باب چهارم اندر سست شدن گوشت بن دندان

Bl. 56v-57v:

باب بنجم اندر دمندگی دهان و بثرها و ریشها

Bl. 57v:

باب ششم اندر اب آمدن از دهان

Bl. 58r-59r:

باب هفتم اندر ناخوشی بوی دهان

Bl. 59r-61v:

جزو دوم اندر احوال زبان و بیماریها و اسباب و علامات و علاج ان

Bl. 59r:

باب نخستین سستی و استرخاء زفان

Bl. 59r-59v:

باب دوم اندر تشنج زبان

Bl. 59v-60r:

باب سوم اندر اماس زبان

Bl. 60r-60v:

باب چهارم اندر کرانی زبان و خللی که اندر سخن گفتن افتد

Bl. 60v:

باب بنجم اندر صفدع

Bl. 60v-61v:

باب ششم اندر علاج ملازه

Bl. 61v-64v:

جزو سوم اندر احوال دندان

Bl. 61v-62r:

باب نخستین اندر کوهر دندان که جیست و ماده ان از کجاست

Bl. 62r-63r:

باب دوم اندر درد دندان

Bl. 63r-63v:

باب سوم اندر جنبیدن دندانها

Bl. 63v:

باب چهارم اندر تغیر لون دندان

Bl. 63v-64r:

باب بنجم اندر ضعیفی دندان و کند شدن و اب گذاشتن

Bl. 64r:

باب ششم اندر تدبیر دندان کودکان اندر وقت دندان بر آمدن و تدبیر دندانی که بپاید افکند

Bl. 64r-64v:

باب هفتم اندر تدبیر نگاه داشتن دندان تا درست بماند

Bl. 64v-68v:

کفتار ششم اندر احوال بیماریهائ حلق و حنجره و علاج خناق و ذبحه

Bl. 64v-65v:

باب نخستین اندر تغیر اواز و باطل شدن ان

Bl. 65v-66r:

باب دوم اندر اواز تیره و مرتعش و لرزان

Bl. 66r-67v:

باب سوم اندر خناق و ذبحه

Bl. 68r:

باب چهارم اندر بثرها که ز اندرو[ن] حلق براید

Bl. 68r-68v:

باب بنجم اندر دیوجه که بحلق اندر او یزد

Bl. 68v-79r:

کفتار هفتم اندر بیماریهائ آلت دم زدن

Bl. 68v-70r:

باب نخستین اندر ضیق النفس و نفس انتصاب و ربو

Bl. 70r-71r:

باب دوم اندر انواع سرفه

Bl. 71r-74r:

باب سوم اندر بر آمدن خون بسرفه

Bl. 74r-75v:

باب چهارم اندر ذات الریه

Bl. 75v-76r:

باب بنجم اندر ذات الصدر

Bl. 76r-77v:

باب ششم اندر سل

Bl. 77v-79r:

باب هفتم اندر ذات الجنب

Bl. 79r-83r:

کفتار هشتم اندر احوال دل

Bl. 79r-80r:

باب نخستین اندر انواع بیماری دل وقانون علاج ان

Bl. 80v-81v:

باب دوم اندر [علت] خفقان کرم

Bl. 81v:

باب سوم اندر خفقان سرد وعلاج ان

Bl. 81v-82r:

باب چهارم اندر خفقان که از خشکی بود

Bl. 82r:

باب بنجم اندر خفقان سودائی

Bl. 82r-83r:

باب ششم اندر غشی وعلاج ان

Bl. 83r-98r:

کفتار نهم اندر احوال مری ومعهده

Bl. 83r-83v:

باب نخستین اندر دشواری فرو بردن طعام وشراب بحلق

Bl. 83v:

باب دوم اندر سوء المزاج کرم اندر معهده

Bl. 84r-84v:

[باب سوم اندر سوء المزاج کرم با ماده] اندر معهده

Bl. 84v-85r:

باب چهارم اندر سوء المزاج سرد ساده اندر معهده

Bl. 85r-85v:

باب بنجم اندر سوء المزاج سرد با ماده اندر معهده

Bl. 85v-86v:

باب ششم اندر معهده باک ناک

Bl. 86v:

باب هفتم اندر درد معهده سودائی

Bl. 86v-88v:

باب هشتم اندر ضعیفی شهوت طعام

Bl. 88v-89v:

باب نهم اندر شهوت کلبی

Bl. 89v-90r:

باب دهم اندر جوع البقر

Bl. 90r:

باب یازدهم اندر ارزوهاء بد

Bl. 90r-90v:

باب دوازدهم اندر تشنگی بی اندازه

Bl. 90v-91v:

باب سیزدهم اندر فواق بسیار

Bl. 91v:

باب چهاردهم اندر اروغ بسیار

Bl. 91v-92r:

باب پانزدهم اندر اضطراب معهده ومنش کشتن

Bl. 92r-92v:

باب شانزدهم اندر قی بسیار افتادن

Bl. 92v-93r:

باب هفدهم قی خون

Bl. 93r-94r:

باب هزدهم اندر هیضه

Bl. 94r-95v:

باب نوزدهم اندر ضعف معده و ناگواریدن طعام و درد معده که از بس طعام بدید آید

Bl. 95v-97r:

باب بیستم اندر آماس معده

Bl. 97r-97v:

باب بیست و یکم اندر دبیله معده

Bl. 97v-98r:

باب بیست و دوم اندر ریشها و بثره‌ها معده

Bl. 98r-106r:

کفتار دهم اندر احوال جگر

Bl. 98r-98v:

باب اول اندر فعل و خاصیت جگر

Bl. 98v-99r:

باب دوم اندر جگر کرم

Bl. 99v-100r:

باب سوم اندر جگر سرد

Bl. 100r:

باب چهارم اندر سوء المزاج خشک و تر اندر جگر

Bl. 100r-102r:

باب پنجم اندر ضعف جگر

Bl. 102r-103r:

باب ششم اندر سده جگر

Bl. 103r:

باب هفتم اندر درد جگر و بادها که اندر زیر جگر بدید آید

Bl. 103r-106r:

باب هشتم اندر آماسه‌ها جگر

Bl. 106r-108r:

کفتار یازدهم اندر بیماری‌ها سبرز

Bl. 106r-107r:

باب نخستین اندر فعل و خاصیت سبرز

Bl. 107r-107v:

باب دوم اندر آماس سبرز و وضعیفی قوت‌ها او

Bl. 107v-108r:

باب سوم اندر درد سبرز که از باد خیزد

Bl. 108r-113r:

کفتار دوازدهم اندر بیماری‌ها که از بیماری جگر و سبرز خیزد

Bl. 108-109v:

قسم نخستین اندر یرقان و احوال ان

Bl. 108r-109r:

باب نخستین اندر اسباب تولد یرقان زرد و علامت و علاج ان

Bl. 109r-109v:

اندر یرقان سیاه و علامت و علاج ان

Bl. 109v-113r:

قسم دوم اندر استسقا

Bl. 109v-110r:

باب نخستین اندر احوال استسقا و انواع ان

Bl. 110r-110v:

باب دوم اندر سوء القتیة

Bl. 110v-112r:

باب سوم اندر استسقاء زقی

Bl. 112r-112v:

باب چهارم اندر استسقاء طبلی

Bl. 112v-113r:

باب بنجم اندر استسقاء لحمی

Bl. 113r-120r:

کفتار سیزدهم اندر انواع اسهال وسحج وزحیر

Bl. 113r-113v:

باب نخستین اندر اسهال دماغی

Bl. 113v:

باب دوم اندر اسهال صفرائی

Bl. 113v-115r:

باب سوم اندر اندر اسهال کبدی

Bl. 115r-115v:

باب چهارم اندر اسهال که ماده ان از همه تن اند

Bl. 115v-116v:

باب بنجم اندر اسهال معدی

Bl. 116v-118r:

باب ششم اندر اسهال معدی وسحج وقروح الامعاد ذوسنطاریا وزحیر

Bl. 118r-119v:

باب هفتم اندر ذوسنطاریا

Bl. 119v-120r:

باب هشتم اندر زحیر

Bl. 120r-123v:

کفتار چهاردهم اندر بیماریهای مقعده وشرح

Bl. 120r-120v:

باب نخستین اندر سستی شرح وبیروز امدن مقعده وباز کردانیدن ان

Bl. 120v-121r:

باب دوم اندر خارش مقعده

Bl. 121r-122v:

باب سوم اندر بواسیر

Bl. 122v-123r:

باب چهارم اندر شقاق

Bl. 123r-123v:

باب بنجم اندر [علت] ناصور

Bl. 123v-125v:

کفتار بانزدهم اندر کرمان خرد ویزرک که اندر روده تولد کند

Bl. 123v-124r:

باب تخستین اندر اسباب تولد کرمان وانواع ان

Bl. 124r-125v:

باب دوم اندر کرمان دراز وحب القرع

Bl. 125v:

کفتار شانزدهم اندر درد شکم وبیجیدن ناف وانواع قولنج

Bl. 125v:

باب نخستین اندر درد شکم

Vermerke :

Bl. 1r:

persischer Schreibervers mit der Bitte, dass der Leser die Fehler bei der Abschrift verzeihen möge

persisches Gedicht auf den Reimbuchstaben rā über den Prozess des Schreibens eines Kalligraphen, den er mit religiösen Werten und einer spirituellen Haltung verbindet

am Rand:

	spärliche Textkorrekturen von der Hand des Schreibers
	Äußere Beschreibung
Bände :	1
Einband :	
↳ Material :	ohne Einband
Beschreibstoff :	
↳ Material :	Papier
↳ Farbe :	gelblich-weiß
↳ Zustand :	dick; flockig; geglättet; Schmutz-, Stock-, Tinten- und Wasserflecke; Blattränder porös und abgebröckelt; Schaden reicht bis in den Schriftspiegel hinein mit Textverlust
Blattzahl :	125
Format :	30 x 20,5 cm
Textspiegel :	25 x 14 cm
Zeilenzahl :	22-24
Kustoden :	sporadisch
Schrift :	
↳ Duktus :	Nasḥī
↳ Tinte :	schwarz bräunlich schwarz rot
↳ Ausführung :	Gebrauchsschrift; schön; mittelgroß; klar; gerade; Hauptüberschriften groß, dick, teilvokalisiert; Unterüberschriften und Leitwörter im Text in Rot; gāf ist als kāf, pā als bā, čā als ġā geschrieben; rote Tinte stark verblasst; auf einigen Seiten hat sich auch die schwarze Tinte abgelöst
Illumination :	doppelt rote Textspiegelumrahmung
weitere Exemplare :	Berlin (Eilers-Heinz) Nr. 91, 301 Qom, Kitābḥāna-i 'umūmī-i Āyat Allāh Mar'ašī Nr. 1281, 6208 Teheran, Kitābḥāna-i Markazī-i Dānišgāh Nr. 4856 (s. Editionen)
Editionen :	Teheran 1345/1966 (photomechan. Abdr. der unter der Nr. 4856 aufbewahrten Hs. in der Kitābḥānā-i Markazī-i Dānišgāh-i Tihṙān)
Bearbeiter :	Wiesmüller
Status :	in Arbeit
Eigner :	Universitätsbibliothek Leipzig
Statische URL :	http://www.islamic-manuscripts.net/receive/IslamHSBook_islamhs_00000299